

آوای تکراری
مسئولیت‌ناپذیریدرباره واکنش شورای عالی فضای
مجازی به سیم‌کارت‌های سفید

مسعود شاه‌حسینی

خبرنگار گروه فرهنگ

در مملکت ما ریش کردن دل خلق الله یکی از آسان‌ترین کارهاست. شاید هم اگر کسی دقیق شود و ادعا کند راحت‌ترین کار همین است، نتوانیم گرافه‌گو خطابش نکنیم. مثال و نمونه هم تا لنتان نخواهد دم‌دست هست. آخرین نمونه‌اش قضیه سیم‌کارت‌های سفید است. ۱۶ آذرماه رئیس‌جمهور در دانشگاه تهران گفت، بدترین کار فیلتر کردن است و در ادامه‌اش هم آورد، دستور داده همه سیم‌کارت‌های سفید اسبابه کنند. در نامه‌یک‌کننده بودن این بخش دوم حرف مسعود پرنشکیان که بابتش را او از یمین و یسار نقد کردند، شکی نیست و ما هم کاری به آن نداریم. غرض موضوع دیگری است. سریند همین حرف‌ها، وزیر ارتباطات نامه‌ای نوشت به دبیر شورای فضای مجازی و خواست گزارشی دقیق درباره سیم‌کارت‌های سفید بدهد. حالا فکر می‌کنید، دبیر شورای عالی فضای مجازی چه کاری کرده باشد، خوب است؟ یزدستانش را سریع به خط کرده، خواسته فی‌الغور گزارش بنویسد و در اختیار وزیر بگذارد؟ یا تصور می‌کنید او هم به وزیر نامه زده و جواب داده است؟ هیچ کدام. آقای آقامبری، اینکار به خرج داده و سخن‌گویش را جلو فرستاده تا بگوید شورای عالی فضای مجازی در موضوع سیم‌کارت‌های سفید هیچ کاره است. همین چند خط که افسوس از آن می‌بارد، کافی است تا در پایینم در موضوعات حیاتی که از قضا در چشم و عیان هستند، فهم و مدیریت و سیاست‌گذاری در کشور ما بطور اتفاقی می‌افتد. رئیس‌جمهور که قاعدتاً باید اقتدار و برویایی برای سازمان‌ها و نهادهای زیردستش داشته باشد، تا وزیر ارتباطاتش که او هم همین را خواسته که حرف رئیس‌جمهور روی زمین نماند، خواسته‌اند گزارشی تهیه شود تا خودشان و افکار عمومی بفهمند چه کسانی، به چه تعداد و چراسیم کارت سفید دارند. موضوع این قدر واضح و ساده است که تفسیرپذیر به هیچ ملاحظه، نظر و دیدگاه دیگری نیست اما کیست که دیگر نفهمیده باشد شورای عالی فضای مجازی مطلقاً وقتی به این چیزها نمی‌گذارد. سال‌هاست ۸۶ میلیون ایرانی معطل تصمیم جمعی بیست و چند نفره برای برداشتن فیلترینگ هستند. اما هر بار با صبر و حوصله‌ای که آدم می‌ماند به کی و چه تشبیه‌شان کنند، به این جمع‌بندی می‌رسند که هنوز هم جسد جادار مردم بیشتر منتظر بمانند. ما باور کرده‌ایم قرار نیست گره فیلترینگ که گره انداخته در کار و بار میلیون‌ها ایرانی، باز شود اما حرف‌مان این است که لااقل حرمت نگهدار باشیم. در همین موضوع فیلترینگ از وقتی که مسعود پرنشکیان سکان دولت را در دست گرفته، هرکه اندک فهم و درکی از ماجرا داشته، با زبان بی‌زبانی به او گفته، دبیر شورای که خودش منصوبش می‌کند، یکتا بخت جلوی آزادسازی جریان آزاد اطلاعات، اگر خاطرتان باشد همین تیرماه، آقای دبیر شورا بدون اینکه از رئیس‌جمهور اجازه بگیرد و با وزارت ارتباطات هماهنگی کند، خودسرانه پنهانی باند واتساپ را کم کرد. البته که هیچ کدام از هشدارها و اندازها به خرج آقای رئیس‌جمهور نرفته و آقامبری همچنان قرص و محکم بر صندلی دبیری‌اش نشسته است. این دفعه‌ولی موضوع در لیگ دیگری است. دبیر شورا نهندها به خودش زحمت نداده را هم مامور کرده تا جلوی رسانه‌ها ظاهر شود و بگوید شورا در این فقره مسئولیتی ندارد. آقای سخنگو هم، تا آنجا که ذهن‌مان یاری می‌کند در حمله به سفارت بریتانیا در سال ۹۰ حضور پررنگی داشته‌آمده و گفته، سفید کردن سیم‌کارت‌ها را کمیت‌های ویژه که شش عضو از ۱۲ عضو دولتی هستند، انجام می‌دهند و مرکز ملی و شورای عالی فضای مجازی در این کار گره عضویت ندارد. به صدق و کذب این گفته‌ها کاری ندارم. ولی آنچه اوقات آدم را تلخ می‌کند، این است که آقامبری و سخنگوی ریزبرنده‌اش، در موضوعی به این مهمی، طوری رفتار می‌کنند که شأن‌شان اجل برپاسخ‌دهی به نامه‌ای در جهت خیر عمومی است. با این شکل مواجعه، اگر یکی بخواهد خبر از همه‌جایی پیدا شود، احتمالاً خیال می‌کند سخنگوی شورا حقیقتی آسمانی را بیان کرده که همه باید به آن گردن نهند و بپذیرندش. فکر می‌کنم پیشنهاد بدی نباشد که دبیر شورا و حالا هم سخنگوی‌شان یکبار دقیق توضیح دهند، در چه حوزه‌ای و برای چه مسائلی، چی‌کار، کی و چگونه مسئولیت و اختیار دارند. آخر نمی‌شود یک‌یک مسائلی که بقیه فکر می‌کنند شورا دستش در آن دارد، رد کرد و چنان هم با تخیل و از موضع بالا مواضع را بیان کنی که انگار موضوع درباره انسان‌های فرازمینی از کره‌ای دیگر است. در کلاف تودرتویی که امور و مصالح مردم و مملکت هر روز در آن می‌رود و قفل می‌شود و بیرون نمی‌آید، موضوع سیم‌کارت‌های سفید، مانند فیلترینگ، چیزی جز هم‌آوایی تکراری نام‌ها، چهره‌ها و جریان‌ها در مسئولیت‌پذیری، در انجام ندادن کارها و رنج‌رساندن به مردم و همپسا خون به دل کردن‌شان نیست.

عکس: Getty Images

۱۶

۲۴ ساعت

24 HOURS

hammihanmedia@gmail.com

@Hammihanonline

• صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی
• مشاوران: عباس عیدی و احمد زیدآبادی
• سردبیر: محمدجواد روح • معاون سردبیر: مهرداد خدیو • دبیر آنلاین: شبنم رحمتی
• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)
• علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیراداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

• تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
• لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴ • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

مذاکره برای ویزا

جلسه کمیته مسابقات جام جهانی در دوحه
آخرین شانس رایزنی برای صدور روادید بازیکنان تیم ملی

سپهر خرمی

گزارشگر ورزشی هم‌میهن

کمتر از هفت‌ماه دیگر جام جهانی فوتبال با حضور ۴۸ تیم در سه کشور آمریکا، مکزیک و کانادا آغاز خواهد شد. اولین جام جهانی که با حضور ۴۸ تیم قرار است در یک فرمت جدید کارش را شروع کند. تیم‌های سوم هر گروه نیز شانس صعود دارند چرا که این جام، دیگر ۲۲ تیم نیست. اما مطابق انتظار، حاشیه بر متن غلبه کرده؛ چرا که دولت آمریکا از همین حالا و پیش از قرعه‌کشی این مسابقات، برای برخی نمایندگان ایران که خواستار حضور در مراسم قرعه‌کشی بودند ویزا صادر نکرد تا امیر قلعه‌نویی به‌همراه دو نماینده از روابط بین‌الملل فدراسیون فوتبال، در مراسم قرعه‌کشی حضور پیدا کنند. یکی از رسانه‌های فرانسوی مطلبی را روز گذشته منتشر کرد که شاید ویزای مهدی طارمی هم صادر نشود؛ چون او چندی پیش یک توثیق علیه دولت اسرائیل زد. موضوعی که بعد به‌نظر می‌رسد از سوی دولت آمریکا تأیید شود که یک بازیکن بابت اظهار نظرش، ویزای آمریکا را دریافت نکند. با این حال فدراسیون فوتبال باید آماده هرگونه رفتار غیرفوتبالی و آمیخته با مسائل سیاسی از سوی دولت و سفارت آمریکا باشد. به‌همین دلیل گفت‌وویی با امیرمهدی علوی، سخنگو و مدیر روابط عمومی فدراسیون فوتبال انجام دادیم تا در خصوص اقدامات عملی فدراسیون فوتبال و رایزنی‌هایی که در این باره انجام داده، بیشتر اطلاعات کسب کنیم.

شایعات درباره مهدی طارمی

یکی از نگرانی‌های امیر قلعه‌نویی، صادر نشدن احتمالی ویزای مهدی طارمی است که سربازی‌اش را در نیروی دریایی سپاه گذرانده است و همان‌طور که مهدی تاج در برنامه فوتبال برن اشاره کرد، این احتمال وجود دارد که به‌همین دلیل ویزای طارمی و چند بازیکن دیگر صادر نشود: «برخی بازیکنان در ارگان‌های محترم نظامی، خدمت سربازی‌شان را گذرانده‌اند که ممکن است سفارت آمریکا به‌همین دلیل سنگ‌اندازی کند اما ما در حال رایزنی در این باره هستیم تا موانع برداشته شود». یکی از نشریات فرانسوی اما پا را فراتر گذاشته و نوشته: «مهدی طارمی، بازیکن تیم ملی ایران، چندی پیش به‌دلیل توثیقی که علیه جنایت‌های اسرائیل در توییتر خود منتشر کرده، ویزای آمریکا را دریافت نخواهد کرد». موضوعی که به‌نظر نمی‌رسد صحت داشته باشد؛ چرا که بسیاری از بازیکنان مسلمان و غیرمسلمان در خصوص جنایات اسرائیل اظهار نظر کردند و با چنان چالشی روبه‌رو نشدند. پپ گواردیولا به‌صورت علنی در خصوص جنایاتی که علیه مردم غزه رخ داد، اظهار نظر و این کشتار غیرانسانی را محکوم کرد. از سوی دیگر محمد صلاح، بازیکن تیم ملی مصر و باشگاه لیورپول که تیم‌اش نیز در جام جهانی حضور دارد، بارها بدون هیچ سانسوری نسبت به این موضوع و جنایاتی که در فلسطین از سوی رژیم اسرائیل رخ می‌دهد، در توییتر یا هر رسانه‌ای که با او گفت‌وگو کرده، نظر و عقیده‌اش را برپا می‌طرح کرده است. طبعاً سفارت کشور آمریکا نمی‌تواند ویزای تعداد زیادی از بازیکنان تیم‌های ملی کشورهای مختلف را صادر نکند.

مکانبه مستقیم با فیفا

سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا، ویزا نگرفتن بازیکنان ایرانی را رد کرده و در این خصوص گفته است: «دولت ترامپ متعهد است تا هر کاری از دست‌اش برمی‌آید، برای حمایت از برگزاری یک جام جهانی موفق انجام بدهد. با این وجود دولت در رعایت قوانین ایالات متحده و انجام بالاترین استانداردهای امنیت ملی و ایمنی عمومی در صدور ویزا، تردید نخواهد

کرد. ما درخواست ویزای هر فرد را به‌صورت موردبه‌مورد و پس از بررسی بسیار دقیق و کامل، برای تعیین اینکه آیا آن فرد، تحت قانون ایالات متحده واجد شرایط به‌شمار می‌رود یا خیر، بررسی و بر مبنای آن قضاوت می‌کنیم.» در حالی که پیش از این گفته شده بود، تیم ملی از فرمان اجرایی ترامپ معاف است، اما حالا این توضیح یک تغییر موضع آشکار محسوب می‌شود؛ یعنی هیچ تضمینی برای صدور ویزا برای تمام اعضای تیم ملی وجود ندارد. در همین راستا گفت‌وویی با امیرمهدی علوی داشتیم تا راهکارهای عملی فدراسیون فوتبال در این باره را جویا شویم. سخنگوی فدراسیون فوتبال در این باره گفت که نهایت تلاش فدراسیون فوتبال از «موضع اقتدار» است تا بتواند ویزای تمام بازیکنان و اعضای کادرفنی را بگیرد: «مکاتبات مستقیمی با آقای ماتیس، دبیرکل فیفا، در خصوص صدور ویزای بازیکنان تیم ملی برای جام جهانی داشتیم. از طرف دیگر، هفته آینده جلسه کمیته مسابقات جام جهانی از سوی فیفا، به میزبانی شهر دوحه در کشور قطر برگزار می‌شود که آقای مهدی تاج نیز در این کنگره حضور دارد. مقرر شده تا رئیس فدراسیون فوتبال ایران در این کنگره گفت‌وگوی مستقیمی با اینفانتینو، رئیس فیفا داشته باشد تا ضمانت‌های اجرایی حضور بازیکنان و کادرفنی ایران، برای مسابقات گرفته شود.»

بی‌توجهی دولت ترامپ به قوانین

جانی اینفانتینو، رئیس فیفا پس از دیدار تیم ملی ایران در رقابت‌های کافا، در رختکن تیم ملی حاضر شد و وعده‌ای مهم داد: «حضور تیم ایران در جام جهانی را ضمانت می‌کنم». اندرو جولینی، مدیر اجرایی کارگروه جام جهانی ۲۰۲۶ هم اولین مقام آمریکایی بود که پس از محدودیت حضور هیئت ایرانی در مراسم قرعه‌کشی، توضیحی صریح درباره اثر این فرمان بر وضعیت تیم ملی ایران داد و اعلام کرد: «تیم‌های ملی کشورهای که تحت فرمان اجرایی قرار دارند، از جمله ایران، برای شرکت در مسابقات، معافیت ویژه دریافت می‌کنند. اما با اجرایی شدن فرمان ترامپ ظاهراً خیلی از قوانین و قول‌هایی که داده شده، تغییر کرده است و این مستلزم تلاش و ارتباط فدراسیون فوتبال با نهاد قانونی چون فیفاست. حتی امیر قلعه‌نویی نیز پس از قرعه‌کشی جام جهانی در مصاحبه با دیلی میل، محتاطانه پاسخ داد و گفت: «همان‌طور که آقای اینفانتینو اشاره کرده، قول داده شده که همه تیم‌ها حضور داشته باشند. فیفا در تلاش است.» با آکیدی که نشان می‌دهد موضوع هنوز برای کادرفنی ایران کاملاً قطعی نیست. در این باره امیرمهدی علوی می‌گوید، نباید اجازه دهیم کار به صادر نشدن ویزا برای چند بازیکن بکشد. اگر این اتفاق رخ دهد، اعتبار ۹۶ ساله جام جهانی لکه‌دار می‌شود و زیر سوال می‌رود: «اگر ویزای بازیکنان ایران به‌دلیل سیاسی صادر نشود، در تاریخ به‌جای اینکه از نکات مثبت جام جهانی یاد شود، از نکات تلخی گفته می‌شود که میزبان مسابقات با نگاهی سیاسی، چند بازیکن را از حضور در این رقابت‌ها منع کرده است. بی‌اغراق اگر این اتفاق رخ بدهد، آبروی تاریخ جام جهانی خواهد رفت. از تمام توان خود در روابط بین‌الملل و ارتباطاتی که داریم، استفاده خواهیم کرد تا تیم ملی با تمام نفرت مدنظر سرمربی، در جام جهانی حاضر شود. تلاش ما از مدت‌ها پیش برای مکاتبه با مسئولان ارشد فیفا آغاز شده و نگرانی خودمان را از دخالت سیاست در ورزش ابراز کردیم.» در جام جهانی ۲۰۲۲ دولت قطر ورود افرادی که شناسنامه اسرائیلی داشتند را ممنوع کرد اما فیفا از تمام توان و نیروی خود استفاده کرد تا دولت قطر این قانون را لغو کند که در نهایت نیز فیفا در این باره پیروز شد و نظر خود را به کرسی نشاند. در همین راستا فدراسیون فوتبال باید در کنار راهکار آلت‌رناتیو جدی و عملی برای صادر نشدن ویزای چند بازیکن به‌دلیل محل سربازی‌شان، در مسیری حرکت کند که صادر نشدن ویزای بازیکنان ایران را یک رسوایی بزرگ برای فیفا و البته کشور میزبان جام جهانی قلمداد کند؛ موضوعی که اصلاً بر پیراه نیست.

چهره

درگذشت منتقد و مترجم نامدار

جاهد جهان‌شاهی، نویسنده، مترجم و منتقد تئاتر ایرانی بود. او که متولد ۱۳۲۵ بود، در طول سال‌ها فعالیت هنری‌اش، کتاب‌های متعددی از نویسندگانی چون گوتتر گراس، گابریل گارسیا مارکز، هاینریش بل، برتولت برشت و توماس برنهارد ترجمه کرد. یکی از کارهای مستمر این مترجم، ترجمه نمایشنامه به‌خصوص نمایشنامه‌های آلمانی بود. از جمله آثاری که جاهد جهان‌شاهی به زبان فارسی ترجمه کرده، می‌توان به «ان سال‌های سپری شده» از هاینریش بل، «مادر» اثر برتولت برشت، «در حال کندن پوست پیاز» اثر گوتتر گراس، «گزارش یک آدم‌ربایی» و «از عشق و شیطانی دیگر» نوشته گابریل گارسیا مارکز، «نمایشنامه رئیس‌جمهور» از توماس برنهارد و «کتاب دل‌پاسی» اثر فرناندو پساوا اشاره کرد. ترجمه‌هایی که جهان‌شاهی از نمایشنامه‌های آلمانی انجام می‌داد، در ایران روی صحنه رفت و در زمینه نمایش در ایران تأثیرگذار بود. قابل ذکر است که او برای مدتی رئیس انجمن منتقدان و نویسندگان خانه تئاتر بود. جز اینها، جهان‌شاهی سروده‌هایی هم از محمود درویش-شاعر عرب-را به فارسی برگردانده است. جهان‌شاهی که یکی از امضاءکنندگان متن ۱۳۴، مشهور به متن «ما نویسنده‌ایم» بود، صبح روز پنجشنبه ۲۲ آذرماه ۱۳۹۱ در سن ۶۶ سالگی درگذشت.

کتابخانه

سفری به ذهنیت یونانیان باستان

کتاب «اسطوره و دین در یونان باستان» نوشته ژان پیر ورنان که انتشارات ققنوس به‌تازگی منتشر کرده، با رویکردی ساختارگرایانه، ریشه‌های فکری و جهان‌بینی یونانیان را واکاوی می‌کند. ورنان در این کتاب نشان می‌دهد که اسطوره و دین برای یونانیان تنها مجموعه‌ای از باورهای آیینی نبود، بلکه زبانی فرهنگی برای فهم جهان، سامان‌دهی روابط اجتماعی و بیان کشمکش‌های بنیادین جامعه به‌شمار می‌آمد. ژان پیر ورنان در «اسطوره و دین در یونان باستان» با نگاهی تاریخی، تحول رابطه میان شهر (پولیس)، عقل (لگوس) و اسطوره (میتوس) را بررسی می‌کند و می‌کوشد نشان دهد که چگونه ظهور فلسفه، علم و دموکراسی، دین یونانی را دگرگون کرد و برخی حوزه‌های فکری را از آن بیرون کشید. او همچنین تصویری روشن از «دین شهروندی» یونانیان ارائه می‌دهد؛ دینی بدون کتاب مقدس، بدون روحانیت سازمان‌یافته و بدون وعده رستگاری در جهانی دیگر. دینی که هدف‌اش حفظ نظم شهر و فراهم کردن زیستی انسانی در همین جهان بود. خواندن این کتاب برای علاقه‌مندان به اسطوره‌شناسی، فلسفه و تاریخ اندیشه جذاب و الهام‌بخش خواهد بود. انتشارات ققنوس این کتاب را در ۸۷ صفحه و به قیمت ۱۲۰ هزار تومان منتشر کرده است.

اسطوره و دین
در یونان باستان

نویسنده: ژان پیر ورنان

مترجم: شروین اولیایی

انتشارات: ققنوس

تاریخ

سالروز اخراج شوروی از جامعه ملل

با شروع جنگ جهانی دوم، دولت شوروی که همواره در صدد فرصت برای گسترش بیشتر قلمرو پهنای خود بود، از موقعیت استفاده کرد و در روز ۳۰ نوامبر سال ۱۹۳۹ بیش از ۵۰۰ هزار سرباز از کشور شوروی که همه آن‌ها هم مسلح به اسلحه‌های پیشرفته آن زمان بودند، به‌صورت خیلی ناگهانی به کشور فنلاند حمله کردند. هدف از حمله شوروی به این کشور کوچک، رایش سوم (آلمان نازی) نبود؛ بلکه آن‌ها قصد تصاحب خاک همسایه خود را داشتند تا این کشور را هم به قلمرو خود اضافه کنند. در این جنگ، شوروی با بمباران شدید فنلاند، تعرض خود را ادامه داد تا اینکه در دوم دسامبر ۱۹۳۹، فنلاند به جامعه ملل شکایت برد. نتیجه این شکایت تصمیم جامعه ملل به مداخله در این امر بود اما در ۱۴ دسامبر همان سال، شوروی از جامعه ملل خارج شد و در عین حال به پیشروی خود در خاک فنلاند ادامه داد. این مسئله به تسلیم و تجزیه فنلاند انجامید و بخشی از نواحی آن، به مالکیت شوروی درآمد.